

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Черкаської області** щодо їх ділових очікувань*

I квартал 2021 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Черкаської області в I кварталі 2021 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Черкаської області у I кварталі 2021 року свідчать, що респонденти очікують збільшення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозується подальше зростання цін. Девальваційні очікування послабилися.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **збільшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – 15.8% (у IV кварталі 2020 року – «мінус» 21.1%) (графік 1), у цілому по Україні – 5.6%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги :** частка респондентів, які очікують, що зростання цін не перевищить 7.5%, становить 63.2% (у попередньому кварталі – 72.2%), у цілому по Україні – 49.3%. **Головним чинником інфляції** респонденти називають витрати на виробництво (графік 2);
- **уповільнення девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 52.6% респондентів (у попередньому кварталі – 72.2%), у цілому по Україні – 74.4%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 26.3%, у попередньому кварталі – 11.1% (таблиця), у цілому по Україні – 12.7%;
- **збільшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 22.2% (у IV кварталі 2020 року – 0.0%). Обсяги реалізації продукції на зовнішньому ринку зменшаться: баланс відповідей – «мінус» 16.7% (у попередньому кварталі – 16.7%) (таблиця). У цілому по Україні очікується зростання обсягів реалізації: баланси відповідей – 18.0% та 14.9% відповідно;
- **збільшення інвестиційних видатків як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар:** баланси відповідей – 12.5% та 20.0% відповідно (у попередньому кварталі – «мінус» 6.3% та 0.0% відповідно). У цілому по Україні баланси відповідей – 11.7% та 1.4% відповідно;
- **кількість працівників на своїх підприємствах на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 10.5%) (графік 4). У цілому по Україні очікується незначне скорочення кількості працівників – «мінус» 1.9%;
- **значне зростання цін на товари/послуги, що купуються, та на продукцію власного виробництва:** баланс відповідей – 89.5% і 52.6% (у IV кварталі 2020 року – 73.7% і 52.6%) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на енергоносії, сировину та матеріали, а також вартість трудових ресурсів (графік 7);
- **уповільнення зростання витрат на одиницю продукції:** баланс відповідей – 55.6% (у IV кварталі 2020 року – 68.8%). Водночас **прискорення зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника:** баланс відповідей – 73.7% (у попередньому кварталі 2020 року – 64.7%) (графіки 4, 6).

Основними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти назвали занадто високі ціни на енергоносії, сировину та матеріали. Оцінки впливу обмеженості виробничих потужностей значно зросли, порівняно з попереднім кварталом (графік 5).

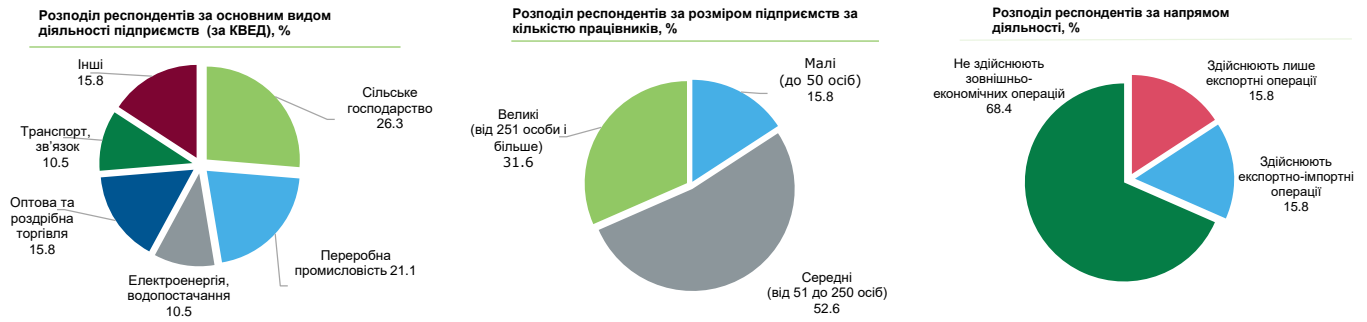
Потреба підприємств у позикових коштах найближчим часом зростає (графік 8). Половина респондентів, які планують брати банківські кредити, надає перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом пом'якшилися (графік 9). Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називають занадто високі ставки за кредитами, складну процедуру оформлення документів та надмірні вимоги до застави (графік 10).

89.5% респондентів зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій із коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 97.5%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

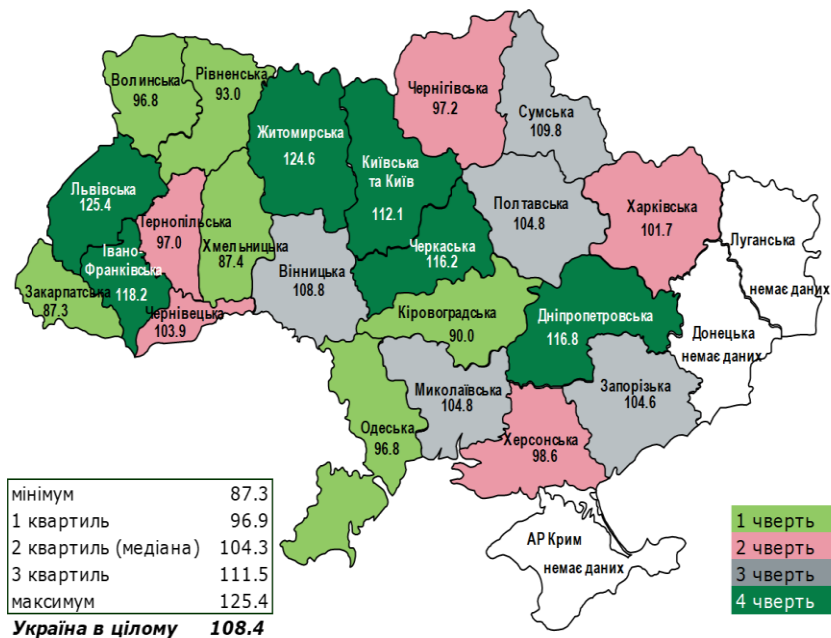
- **поточний фінансово-економічний стан** поліпшився і є **добрий:** баланс відповідей – 5.3% (у IV кварталі 2020 року – «мінус» 10.5%). У цілому по Україні оцінки поточного економічного стану підприємств негативні: баланс відповідей – «мінус» 0.7%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва збільшився і є вищий, ніж нормальний:** баланс відповідей – 8.3% (у IV кварталі 2020 року – «мінус» 10.0%);
- **ресурси виробничих потужностей зменшилися і є недостатніми, щоб задовольнити неочікуване зростання попиту:** баланс відповідей – «мінус» 5.3% (у попередньому кварталі – 0.0%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 04 лютого – 01 березня 2021 року;
- опитано всього 19 підприємств;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство та переробна промисловість.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

Таблиця. Очікування підприємств Черкаської області щодо їх ділової активності (за складовими)

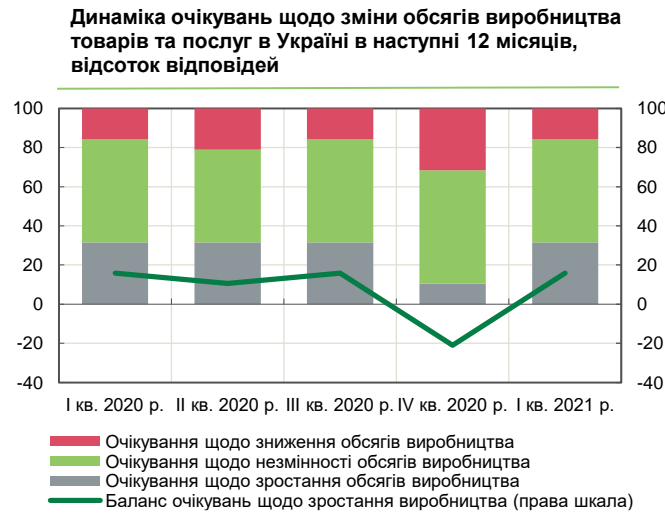
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	I кв. 2020 р.	II кв. 2020 р.	III кв. 2020 р.	IV кв. 2020 р.	I кв. 2021 р.
фінансово-економічного стану	11.8	16.7	29.4	11.1	26.3
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	10.5	15.8	17.6	0.0	22.2
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	0.0	-5.9	6.3	-6.3	12.5
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	7.7	0.0	12.5	0.0	20.0
кількості працівників	-5.3	-16.7	0.0	-10.5	0.0

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

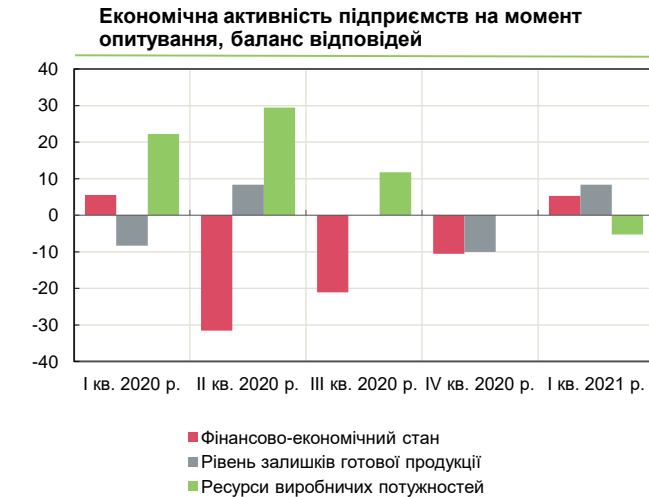
Графік 1

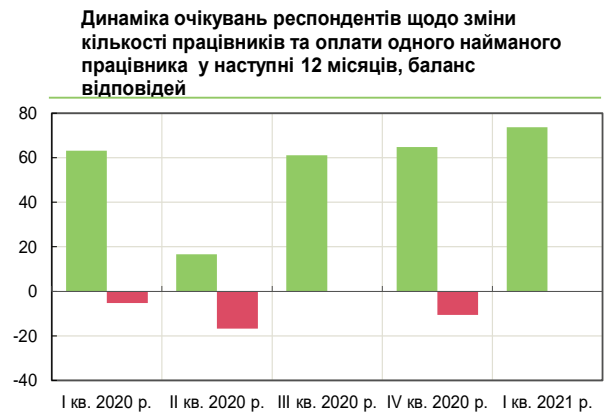
Графік 2

Графік 3

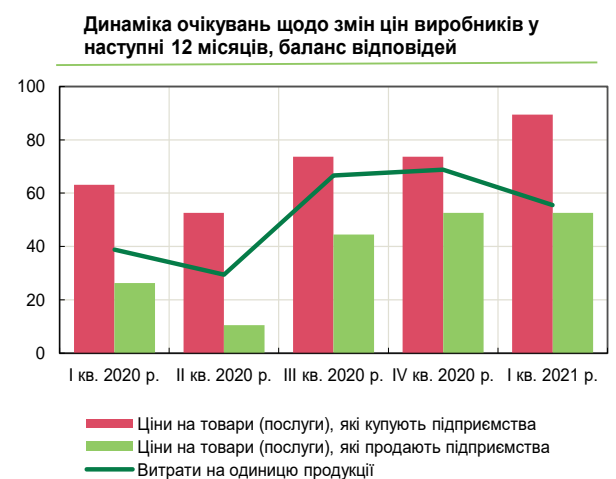
Графік 4

Графік 5

Графік 6

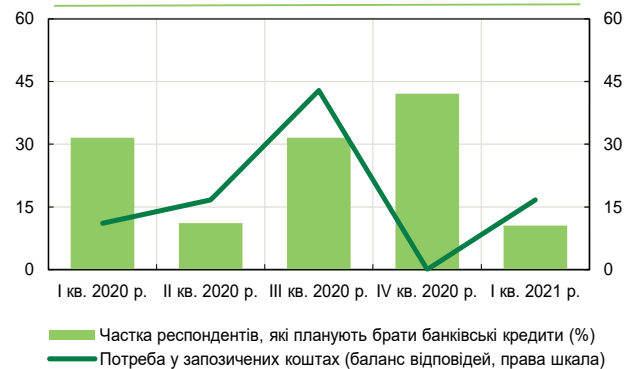
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

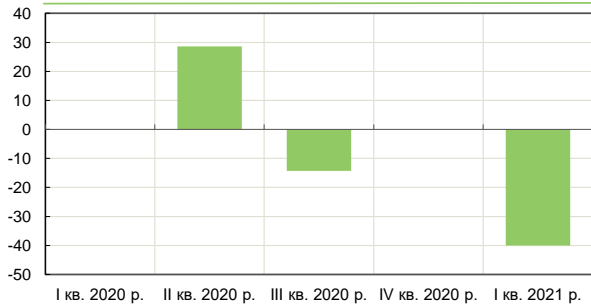
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

